خبر

مخالفت حوثی‌های یمن با آتش‌بس

• خبرگزاری فرانسه از مخالفت حوثی‌های یمن با آتش‌بس یک‌طرفه‌ای که ائتلاف نظامی تحت فرماندهی عربستان سعودی اعلام کرد، خبر داده است. به گفته آنان، این آتش‌بس فقط «مانوری سیاسی» است. محمد عبدالسلام، سخنگوی نیروهای حوثی، پنجشنبه در گفت‌وگو با شبکه خبری الجزیره بیان کرد: ائتلاف نظامی عربستان حملات خود را متوقف نکرده است و از دید ما این آتش‌بس مانوری سیاسی و رسانه‌ای است که ائتلاف نظامی به رهبری عربستان سعودی می‌کوشد از طریق آن، وجهه این ائتلاف را در این دوران سخت بحران کرونا در سراسر جهان بهبود ببخشد.

عبدالسلام یک روز پیش از آن اعلام کرده بود حوثی‌ها «تصورات و خواست‌های خود در راستای پایان کامل جنگ و محاصره را در چارچوب طرحی که می‌تواند اساس گفت‌وگویی سیاسی باشد، در اختیار سازمان ملل متحد قرار داده‌اند». عربستان سعودی چهارشنبه گذشته در راستای تلاش‌های سازمان ملل برای پایان‌دادن به جنگ چندین‌ساله در یمن، آتش‌بسی دوهفته‌ای اعلام کرد. ترکی المالکی، سخنگوی این ائتلاف نظامی، در گفت‌وگو با خبرگزاری دولتی عربستان سعودی گفته بود این آتش‌بس از نیمه‌شب پنجشنبه آغاز می‌شود. او جلوگیری از شیوع ویروس جدید کرونا در کشور جنگ‌زده یمن را از اهداف برقراری این آتش‌بس خوانده و همچنین از امکان تمدید آتش‌بس سخن گفت. بعد از آن، آمریکا حوثی‌ها را فراخواند که با آتش‌بس اعلام‌شده از سوی ائتلاف نظامی عربستان موافقت کنند.

محمدعلی الحوثی، عضو شورای عالی سیاسی یمن نیز درباره آتش‌بس اعلام‌شده گفت طرح آتش‌بس دوهفته‌ای مطرح‌شده از سوی ریاض، مانوری سیاسی است و افزود: توقف جنگ با دو هفته آتش‌بس میسر نمی‌شود. حملات هوایی خود را متوقف کنید و به محاصره پایان دهید؛ چراکه یمنی‌ها با سرطان و بیماری می‌میرند.

طرف‌های جنگ یمن دو هفته پیش با فراخوان آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل، برای برقراری آتش‌بس به‌منظور جلوگیری از شیوع ویروس جدید کرونا موافقت کرده بودند بدون آنکه طرح و برنامه مشخصی در این راستا ارائه کنند. بیش از ۸۰ درصد از مردم کشور جنگ‌زده یمن به کمک‌های بشردوستانه نیازمند هستند. خطر شیوع پرشتاب ویروس جدید کرونا در یمن، معضلات این کشور را که از امکانات پزشکی محروم است، دوچندان خواهد کرد. پیش‌بینی می‌شود در صورت شیوع ویروس کرونا در یمن، نسبت قربانیان به مبتلایان چندین برابر میانگین جهانی باشد و این می‌تواند به فاجعه انسانی تمام‌عیاری در این کشور بحران‌زده منجر شود. بر اساس برآوردهای سازمان ملل، تا پایان سال ۲۰۱۹ حدود ۲۳۳ هزار نفر در یمن در جریان درگیری‌های نظامی یا به دلیل فقر و کمبود مواد غذایی و دارو ناشی از جنگ کشته شده‌اند.

طرح سناتور جمهوری‌خواه علیه عربستان

• یک سناتور جمهوری‌خواه آمریکایی طرحی را برای خروج نیروهای آمریکایی از عربستان و اعمال فشار بیشتر بر این کشور برای کاهش تولید نفت به‌منظور برطرف‌کردن افت قیمت نفت که به کمپانی‌های داخلی تولید انرژی ضرر زده، ارائه کرده است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، در این طرح «بیل کسیدی»، سناتور جمهوری‌خواه، خواستار خروج نیروهای آمریکایی از عربستان ظرف ۳۰ روز پس از تصویب آن شده است. این سناتور آمریکایی در حالی این طرح را مطرح کرده که پیمان نفتی نهایی اوپک‌پلاس برای کاهش ۱۰ میلیون بشکه در روز تولید نفت مورد موافقت قرار گرفت. این طرح همچنین تعرفه‌هایی را بر واردات نفت از عربستان، ۱۰ روز پس از تصویب آن، اعمال می‌کند. این تعرفه‌ها تضمینی بر این است که قیمت واردات نفت از این کشور کمتر از ۴۰ دلار در هر بشکه نباشد.

این لایحه در حالی مطرح شده است که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، تهدید کرده بود تعرفه‌هایی را بر واردات نفت از عربستان و روسیه وضع می‌کند؛ اما آنها را در بحبوحه مخالفت از سوی شرکت‌های بزرگ نفتی آمریکا اعمال نکرده است. همچنین این طرح شامل خروج سامانه‌های دفاع موشکی پاتریوت یا تاد از عربستان نمی‌شود. کنگره آمریکا تا ۲۰ آوریل تعطیل است و احتمال تعطیلی آن تا پس از این تاریخ نیز به دلیل شیوع کرونا وجود دارد. تقاضای جهانی برای نفت در نتیجه تدابیری که برای مقابله با شیوع ویروس کرونا به کار گرفته شده، حدود ۳۰ میلیون بشکه در روز معادل ۳۰ درصد از عرضه جهانی سقوط کرده است. پیش‌تر دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، از ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه و محمد بن‌سلمان، ولیعهد عربستان سعودی، خواسته بود که تولید را کاهش دهند. گزارش‌های اولیه از توافق ضمنی روسیه و عربستان سعودی برای کاهش روزانه ۲۰ میلیون بشکه خبر می‌داد.

politics@sharghdaily.ir

کناره‌گیری سندرز از انتخابات ۲۰۲۰ چه تأثیراتی بر جبهه دموکرات‌ها دارد

آغاز روزهای سخت بایدن



با کنارکشیدن برنی سندرز، سناتور آمریکایی از رقابت برای نامزدی حزب دموکرات در انتخابات ۲۰۲۰ آمریکا، حالا جو بایدن نامزد احتمالی این حزب و رقیب اصلی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری فعلی این کشور خواهد بود که باید برنامه‌هایش را برای جلب آرای هواداران جوان و متفاوت سندرز تغییر دهد تا بتواند این حزب را برای پیروزی متحد کند.

بایدن که بزرگ‌ترین نقش سیاسی‌اش معاونت رئیس‌جمهوری در دوران باراک اوباما بود، اکنون به چشم همه رقیب اصلی ترامپ است اما او هنوز با چالش‌های بزرگی برای متحدکردن حزب دموکرات و دعوت از رأی‌دهندگان بیشتر برای حضور در انتخابات پیش‌رو مواجه است. بایدن خلاف سندرز هواداران اندکی در میان جوانان دارد؛ او خودش هم می‌داند اگر اینجاست نه به دلیل تأیید سیاست‌های اعلامی‌اش بلکه به خاطر رد سیاست‌های سندرز است؛ سیاست‌هایی که به نظر بسیاری از رأی‌دهندگان، چپ‌گرایانه و هزینه‌بر است. دلیل دیگر پیشتازی بایدن بر سندرز این است که از نظر رأی‌دهندگان او شانس بیشتری برای شکست ترامپ دارد. اکنون بایدن برای اینکه بتواند جوانان حامی سندرز را هم پشت خود بکشاند، باید سیاست‌های مفصلی درباره مسائلی کلیدی چون خدمات درمانی و تغییرات آب‌وهوایی ارائه دهد. این دو مسئله، محورهای اصلی کمپین‌های انتخاباتی سندرز بودند.

کرونا علیه سندرز

جوزف بایدن، با خروج قابل پیش‌بینی سندرز از رقابت‌های انتخاباتی در روز چهارشنبه، جایگاهش را در رتبه اول نامزدهای دموکرات تثبیت کرد. او که این رقابت سیاسی را با شکست سهمگین در مقابل سندرز آغاز کرده بود، سوم مارس و در سه‌شنبه بزرگ، در ۱۰ ایالت به پیروزی رسید و بازی را عوض کرد و بازی باخته را به برد تبدیل کرد. البته در این میان نمی‌توان تأثیر ویروس کرونا در پیروزی او بر سندرز را نادیده گرفت. حمله‌ای که ویروس کرونا به جامعه آمریکا کرد باعث شد تا تمامی مناظره‌ها و کمپین‌ها و تجمعات انتخاباتی به حالت تعلیق درآیند و سندرز و مشاورانش به خوبی دریافتند که در چنین شرایطی که بهترین راه‌ها برای حفظ ارتباط با رأی‌دهندگان و احتمالا تغییر رأی آنها به نفع سناتور ورمونتی تقریبا غیرممکن است. حالا بایدن و متحدانش که تعدادی از نامزدهای پیشین دموکرات‌ها و بسیاری از اعضای اصلی این حزب را تشکیل می‌دهند، باید این حزب چندشقه را یکپارچه کنند. البته سندرز اعلام کرده در این مسیر به رقیب پیشین و متحد فعلی‌اش کمک خواهد کرد تا با یافتن زمینه‌های مشترک در برنامه‌های دو نامزد دموکرات بتوانند نظر همه گروه‌ها را جلب کنند. به‌این‌ترتیب انتظار می‌رود کمپین بایدن در اولین اقدامش پس از این کناره‌گیری، مجموعه‌ای از سیاست‌ها و برنامه‌ها را اعلام کند که موضع نزدیک‌تری به برنامه‌های سندرز دارند؛ درحالی‌که هم‌زمان به مذاکرات خود با کمپین سندرز برای ارائه سیاست‌های مشترک ادامه خواهند داد. در این میان این احتمال هم وجود دارد که سندرز کاملا از بایدن حمایت کند و حتی دو رقیب به‌عنوان دو شریک در قاب‌های تبلیغاتی و تلویزیونی حاضر شوند. بایدن سریع‌تر از آنچه همه انتظار داشتند، انتخابات درون‌حزبی دموکرات‌ها را به نتیجه رساند و به نگرانی‌ها درباره اختلاف عمیق این حزب در تابستان پیش‌رو خاتمه داد. اکنون او فرصت کافی را برای متحدکردن حزب دارد؛ درحالی‌که رقیب اصلی‌اش، ترامپ، درگیر مبارزه با ویروس کروناست و احتمال دارد از بازی عقب بماند.

نامه جوانان به بایدن

بااین‌حال تأثیری که خروج سندرز بر وضعیت بایدن گذاشته است، تماما مثبت نیست. چند ساعت پس از اعلام خبر کناره‌گیری سندرز، تعدادی از سازمان‌های فعال در حوزه جوانان که پیش‌تر به حمایت از سندرز پرداخته بودند، با انتشار نامه‌ای سرگشاده خطاب به بایدن نسبت به «ناتوانی او در جلب اعتماد رأی‌دهندگان زیر ۴۵ سال» ابراز نگرانی کردند. این نامه در دو نقطه فشار مضاعفی بر تیم بایدن وارد خواهد کرد: سیاست‌گذاری و نیروی انسانی. در مسئله سیاست‌گذاری، در این نامه از بایدن خواسته شده تا پیشنهادهایی مشابه «توافق جدید سبز» سندرز، حذف اطاله دادرسی (filibuster) الیزابت وارن و تحصیلات رایگان ارائه دهد؛ سیاست‌هایی که از منظر بسیاری هم از جنبه اقتصادی و هم از جنبه سیاسی طرح‌هایی پرهزینه هستند. در بخش دیگری از این نامه سرگشاده اشاره شده است که این سازمان‌ها آمادگی دارند تا «بیش از صد میلیون دلار برای این انتخابات هزینه کنند» و هم‌چنین می‌توانند از شبکه‌های خود متشکل از «بیش از صد میلیون رأی‌دهنده جوان» برای پیروزی نامزد مذکور استفاده کنند اما فقط در صورتی که «اطمینان داشته باشیم که تلاش‌هایمان مورد حمایت کمپینی قرار خواهد گرفت که برای این نسل تلاش می‌کند». با وجود اینکه تا پیش از این بایدن و مشاورانش تمرکز آن‌چنانی برای جلب آرای جوانان نداشتند، اکنون دریافته‌اند که باید مواضع خود را در مقابل رأی‌دهندگان جوان و ترقی‌خواه بهبود ببخشند. جدای از تلاش تیم بایدن برای جلب این طبقه از جامعه آمریکا، در جبهه دیگری آنها تلاش دارند با تماس با رهبران و سازمان‌های لیبرال از آنها خواسته‌اند به حمایت از بایدن بپردازند و علیه ترامپ با او متحد شوند.

خدمات درمانی همچنان در اولویت

دراین‌حال بسیاری از دموکرات‌ها ازجمله روبن گالگو معتقدند حامیان سندرز به ضرورت به دنبال خدمات درمانی برای همه نیستند؛ بلکه بسته درمانی بهتری از آنچه اکنون در حال اجراست، می‌خواهند و «اگر معاون سابق ریاست‌جمهوری در مسیری حرکت کند که چشم‌انداز چنین سیاستی را داشته باشد، می‌تواند حمایت بسیاری از ترقی‌خواهان را جلب کند». کمپین بایدن تاکنون درباره تغییرات احتمالی سیاست‌هایش در حوزه خدمات درمانی اظهارنظری نکرده؛ اما هم‌زمان از برخی طرح‌های پیشنهادی سندرز و وارن مانند تحصیلات دانشگاهی رایگان حمایت کرده است. با خروج سندرز از این رقابت سیاسی یکی از مهم‌ترین کارهایی که بایدن باید انجام دهد، کم‌کردن فاصله اقتصادی‌اش با کمپین ترامپ و کمیته ملی جمهوری‌خواهان است که براساس آمارهای ماه مارس به رقم ۲۲۵ میلیارد دلار رسیده‌اند. این در حالی است که باید ۱۲ میلیون و کمیته ملی دموکرات‌ها ۱۴ میلیون دلار تا همین تاریخ جمع‌آوری کرده‌اند. مهم‌ترین چالش بایدن ۷۷ساله در این حوزه، توانایی او در جلب کمک‌های کوچک آنلاین به‌ویژه در شرایط فعلی است که همه فعالیت‌های کمپین به صورت اینترنتی و مجازی در حال برگزاری است.

کناره‌گیری سندرز از رقابت با بایدن البته شباهتی به اتفاقی که در سال ۲۰۱۶ افتاد، ندارد. آن‌طور که سندرز به نزدیکان خود گفته، خلاف سال ۲۰۱۶، او به‌هیچ‌وجه از سمت رقیب دموکراتش برای کناره‌گیری تحت فشار نبوده است و همین مسئله باعث شده که سندرز برای همکاری با او آماده باشد. با وجود چنین اظهار نظراتی از سوی مهم‌ترین رقیب بایدن، بسیاری از رأی‌دهندگان ازجمله وارسینی پراکاش، مدیر یکی از مهم‌ترین جنبش‌های ترقی‌خواه آمریکا، بایدن را هنوز نامزد نهایی دموکرات‌ها نمی‌دانند: «اگر بایدن نامزد نهایی دموکرات‌ها در انتخابات ۲۰۲۰ باشد، همه ما با تمام قوا به حمایت از او می‌پردازیم؛ اما مسئله این است که او هنوز رأی ما (دموکرات‌ها) را به دست نیاورده است».

اوباما خواهان اتحاد

سندرز علاوه بر اینها در دو ماه گذشته دست‌کم دو بار با باراک اوباما، رئیس‌جمهوری پیشین ایالات متحده، درباره کناره‌گیری و اقدامات بعد از آن گفت‌وگو کرده است؛ تماس‌هایی که در آنها، اوباما ضمن تحسین کمپین سندرز بر ضرورت تشکیل جبهه‌ای متحد در مقابل ترامپ تأکید کرده است. با چنین تماس‌هایی انتظار می‌رود پای اوباما که تا پیش از این کمتر درباره جبهه دموکرات‌ها اظهارنظر می‌کرد، به اقدامات برای جلب آرای همه دموکرات‌ها و یکپارچه‌کردن آنها باز شود. آخرین و جدی‌ترین مانع در ماجرای پیروزی بایدن البته کسی نیست غیر از رقیب جمهوری‌خواه او، ترامپ. برخی از دموکرات‌ها تردیدهایی درباره توانایی بایدن در تحمل شخصیت و لفاظی‌های گزنده ترامپ مطرح می‌کنند؛ اینکه آیا بایدن می‌تواند از اتهامات درست یا غلطی که قرار است ترامپ در مناظره‌ها علیه او مطرح کند، سربلند بیرون بیاید یا نه، یکی از بزرگ‌ترین نگرانی‌های دموکرات‌هاست. بایدن مدت‌ها قبل از آنکه سندرز از این جدال کنار بکشد، روند اعمال تغییرات در سیاست‌هایش را آغاز کرده بود؛ همان‌طور که ماه گذشته از طرح اصلاحاتی وارن در حوزه ورشکستگی حمایت کرده و درباره تحصیلات رایگان صحبت‌هایی کرده بود؛ بنابراین پررنگ‌ترین پیش‌بینی که می‌توان ارائه داد، این است که با نزدیک‌ترشدن به انتخابات ۲۰۲۰، سیاست‌های بایدن هم چپ‌گرایانه‌تر خواهد شد؛ اما برای دیدن نتیجه تلاش‌های او باید تا ۱۷ آگوست صبر کرد.

آینده عراق با نخست‌وزیر مصطفی الکاظمی چه سمت‌وسویی پیدا می‌کند

پایانی برای بحران ۵ ماهه



عبدالرحمن فتح‌اللهی: آن‌چنان هم که از قبل قابل پیش‌بینی بود شرایط و اقتضائات سیاسی در عراق، عدنان الزرفی را به نقطه‌ای کشاند که او نیز مانند محمد توفیق‌علاوی چاره‌ای جز استعفا از سمت نخست‌وزیری عراق ندید. هرچند پیش از این عنوان کرده بود حاضر به کناره‌گیری خودخواسته از سمتش نیست و باید تکلیفش ازطریق رأی پارلمان به کابینه‌اش مشخص شود.

البته جایگاه متزلزل عدنان‌الزرفی به واسطه مخالفت گسترده جریانات و ائتلاف‌های پارلمانی شیعی با محوریت ائتلاف فتح به ریاست هادی العامری و ائتلاف دولت قانون به رهبری نوری‌المالکی از همان ۱۷ مارس (روز انتخاب الزرفی به‌عنوان جانشین نخست‌وزیری) این نهیب را هم به عدنان الزرفی و هم به متحدان منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای‌اش و در رأس آن ایالات متحده می‌زد که نباید امید چندانی به تشکیل کابینه الزرفی داشته باشند.

با وجود این، عدنان الزرفی و واشنگتن تلاش‌های جدی را برای برداشته‌شدن موانع تشکیل کابینه مدنظرشان در عراق به‌کار بستند که در نهایت هیچ‌کدام از آن تلاش‌ها مؤثر واقع نشد؛ تلاش‌هایی که از لفاظی‌های سیاسی عدنان الزرفی در حمایت از حشدالشعبی تا تحرکات سیاسی، دیپلماتیک، امنیتی، اقتصادی و نظامی چند هفته اخیر آمریکا در خاک عراق را شامل می‌شد.

حال که قرعه به نام مصطفی الکاظمی، رئیس دستگاه اطلاعات و امنیت عراق، برای تصدی پست نخست‌وزیر و تشکیل کابینه در این کشور افتاده است، قطعا بن‌بست سیاسی چند ماهه اخیر عراق که از اول اکتبر سال گذشته میلادی شروع شده است و تا به اکنون نیز ادامه دارد، تنها می‌تواند به دو سناریو ختم شود.

سناریوی اول بر بهبود شرایط عراق پس از انتخاب کاظمی و تشکیل کابینه مد نظر او تأکید دارد. در این راستا به نظر می‌رسد که حضور حجم بالایی از شخصیت‌ها، سران و رهبران احزاب و ائتلاف‌های پارلمانی عراق ازجمله هادی العامری، سیدعمار الحکیم، فؤاد حسین، فائق زیدان، رئیس شورای عالی قضائی عراق، محمد الحلبوسی، رئیس مجلس عراق و مدحت الحمود، رئیس دستگاه قضائی، در مراسم انتخاب کاظمی به‌عنوان جانشین نخست‌وزیری حکایت از آن دارد که برخلاف رویه‌ای که موجب شکست پروسه سیاسی تشکیل کابینه محمد توفیق علاوی و عدنان الزرفی شد، این‌بار جریانات سیاسی در عراق، به‌ویژه احزاب شیعی با اجماع و توافق نظر روی کاظمی به‌دنبال تکرار شکست‌های پیشین نیستند.

البته در این میان حمایت قاطع اقلیم کردستان عراق و جریانات اصلی اهل سنت در این کشور از نخست‌وزیری مصطفی الکاظمی نشان می‌دهد که او با آسودگی خاطری بیش از محمد توفیق علاوی و عدنان الزرفی می‌تواند به فکر تشکیل کابینه مد نظر خود باشد. این مسئله مطمئنا به عنوان کاتالیزور سیاسی در تسریع تشکیل کابینه کاظمی عمل خواهد کرد. چراکه ائتلاف‌های پارلمانی عراقی دیگر به‌دنبال رقابت سیاسی حزبی برای تصاحب و قبضه قدرت در کابینه نخست‌وزیر جدید نخواهند بود. اینها علاوه بر آن است که نباید فراموش کرد، مصطفی الکاظمی برای پذیرش مسئولیت جانشینی نخست‌وزیر عراق شرط‌هایی تعیین کرده است؛ نخست آنکه رؤسای تشکل‌های سیاسی شیعی همگی سند معرفی او به رئیس‌جمهور را امضا کنند و دومین شرط او، بر این نکته تأکید دارد که کلیه سران و رهبران احزاب و ائتلاف‌های پارلمانی تعهد کتبی مبنی‌بر عدم دخالت در تشکیل کابینه، تدوین برنامه‌های آن و عدم دخالت در تصمیمات دولت جدید بدهند. همین دو شرط نشان می‌دهد، مصطفی الکاظمی با شناخت دقیق از اقتضائات سیاسی حال حاضر در عراق میخ خود را از همین ابتدا محکم بر زمین‌بازی‌های سیاسی جریان‌ها و احزاب در این کشور کوبیده است و با هوشمندی به فکر پایان‌دادن به بن‌بست سیاسی ۱۹۳ روزه عراق است.

اما در آن‌سو یک سناریوی بدبینانه دیگری هم وجود دارد که بر تبعات مخرب و منفی شکست سیاسی مصطفی الکاظمی و عدم تشکیل کابینه او بازمی‌گردد. پیرو این احتمال، اگر به هر دلیلی نهایتا در یک ماه آتی (مهلت قانونی برای تشکیل کابینه) که از پنجشنبه هفته گذشته با امضای حکم نخست‌وزیری ازسوی برهم صالح، رئیس‌جمهوری عراق آغاز شده است، مصطفی الکاظمی نتواند موفق به تشکیل کابینه مدنظرش شود، هر اتفاقی امکان وقوع خواهد داشت؛ چراکه با شکست کاظمی شرایط عراق از بن‌بست سیاسی فراتر خواهد رفت و به یک بحران تمام‌عیار سیاسی بدل خواهد شد که به نظر می‌رسد مدیریت آن از کنترل خارج باشد. قطعا شکل‌گیری چنین بحرانی در نهایت می‌تواند کار را به جنگ داخلی و تجزیه عراق نیز بکشاند. چون دیگر پس از سه دور شکست سیاسی محمد توفیق علاوی، عدنان الزرفی و مصطفی الکاظمی در تشکیل کابینه موقت عراق به نظر نمی‌رسد شخصیت‌ها و احزاب سیاسی عراقی بتوانند روی گزینه چهارمی تمرکز کنند.

ضمن اینکه اگر کاظمی نتواند کابینه موقت عراق را در موعد مقرر یک‌ماهه تشکیل دهد، بسیار دور از ذهن است که احزاب و جریان‌های پارلمانی شیعی در عراق بتوانند روی گزینه دیگر به اجماع برسند. البته در این میان تنها راه‌حل باقی‌مانده برگزاری انتخابات زودهنگام در عراق است که اگر این راه‌حل نیز به محاق رود. بنابراین محتمل‌ترین گزینه تشدید اختلافات داخلی، جنگ و تجزیه عراق است؛ آن‌هم در شرایطی که به‌واسطه احتمال تداوم و تشدید شیوع کرونا، عراق با بحران بهداشتی مواجه خواهد شد. مضاف بر آن کاهش شدید بهای نفت خام در بازارهای جهانی، کسری بودجه جدی را در عراق شکل داده است که می‌تواند به بحران اقتصادی بینجامد. هرچند توافق پنجشنبه گذشته اوپک‌پلاس مبنی بر کاهش تولید ۱۰ میلیون بشکه نفت خام در بازارهای جهانی تا اندازه‌ای می‌تواند نگرانی مسئولان عراقی درخصوص جبران بخشی از کسری بودجه سال جاری را رفع کند اما افزایش بهای نفت خام به دلیل تشدید رکود در اقتصاد جهانی و به تبع آن کاهش عمده تقاضا برای واردات طلای سیاه نفت، آن‌قدر نخواهد بود که چالش‌های اقتصادی عراق را به‌طور کامل بپوشاند. البته در این میان تحرکات پررنگ داعش در خاک عراق در روزهای اخیر و به‌واسطه آن احتمال احیای هسته‌های خفته داعش، زنگ بحران امنیتی را در این کشور به صدا درآورده است. اینها علاوه بر آن است که این کشور از اول اکتبر سال ۲۰۱۹ با بحران عدم کارایی دولت در مبارزه با فساد گسترده و سیستماتیک، تشکیل‌نشدن دولت سهامی، بهبود وضعیت اشتغال، ارتقای سطح معیشت و برخورداری جامعه از خدمات حداقلی شهری مواجه بوده است. بنابراین سینرژی این شرایط به خودی خود نشان می‌دهد که باید حمایت جدی و همه‌جانبه‌ای از سوی شخصیت‌ها، احزاب و جریانات سیاسی عراق از مصطفی الکاظمی برای تشکیل کابینه مد نظرش با دخالت‌نکردن در تعیین وزرا، تحمیل برنامه به دولت جدید و دخالت‌نکردن در تصمیمات دولت انجام شود.

«مرد در سایه عراق» کیست

مصطفی الکاظمی که نامش پیش از این نیز در محافل عراقی برای تصدی سمت نخست‌وزیری عراق شنیده شده بود و اکنون تمامی احزاب و گروه‌های این کشور با نخست‌وزیری‌اش موافق هستند، فرد کمترشناخته‌شده‌ای در عرصه سیاسی به شمار می‌رود. او که بیشتر عمرش را صرف نویسندگی کرده است، فقط برای چند سال در سمت‌های عالی‌رتبه فعالیت کرده است. نام اصلی او «مصطفی عبداللطیف مشتت» است و زمانی که به‌عنوان روزنامه‌نگار در نشریات محلی کار می‌کرد، نام «مصطفی الکاظمی» را برای خود برگزید. او مدتی نیز سردبیر نشریه «الاسبوعیه» به صاحب‌امتیازی برهم صالح، رئیس‌جمهور کنونی عراق بود. الکاظمی ۵۲ساله که دانش‌آموخته رشته حقوق است، با وجود اینکه در زمان حکومت صدام، سال‌ها در لندن به‌عنوان تبعید زندگی کرد اما تنها تابعیت عراقی دارد و عضو هیچ حزبی نیز نیست و در سال ۱۹۸۹ به‌طور غیابی به اعدام محکوم شده بود. او تاکنون چند کتاب به رشته تحریر درآورده و ادعا می‌شود که اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۰ یکی از کتاب‌های او را به‌عنوان بهترین کتاب یک پناهنده سیاسی برگزیده است. کاظمی پس از بازگشت به عراق در سال ۲۰۰۳ بیشتر زمان خود را به فعالیت مطبوعاتی و نویسندگی سپری کرد. در این سال‌ها او همچنین نقش فعالی در حل اختلافات میان گروه‌های سیاسی و به‌عنوان یک واسطه داشت، از همین رو گفته می‌شود در صورت موفقیت در تشکیل کابینه، او می‌تواند میان ایران و آمریکا برای کاهش تنش‌ها میانجیگری کند. در سال ۲۰۱۶، کاظمی از سوی حیدرالعبادی به منصب رئیس سازمان امنیت ملی عراق انتخاب شد. او پیش از این انتخاب، چند ماهی مشاور سازمان امنیت ملی عراق بود. به نوشته منابع عراقی، او در مسند ریاست سازمان امنیت ملی عراق نیز تلاش کرد با اصلاح ساختار امنیتی و اطلاعاتی عراق، مسائل سیاسی را از امور امنیتی جدا کند. برخی رسانه‌ها از کاظمی به‌عنوان «مرد در سایه» یا «مرد علاقه‌مند به ارتش‌های سایبری» یاد می‌کنند. همچنین به گفته منابع مطلع، او روابط خوبی با ایران دارد و هم‌زمان توانسته روابط خود با آمریکا را نیز حفظ کند و همین‌طور با مسئولان کردستان عراق نیز میانه بسیار خوبی دارد؛ او پیش از عهده‌دارشدن منصب ریاست سازمان امنیت عراق در سخنانی درباره ایران گفته بود: «ایران و رهبرش نقش بزرگی در ایجاد صلح جهانی دارند».

نگاه

بلای سیاه کرونا در آفریقا

ترجمه: محمدحسن ابپکچی

• آیا همه مردم آفریقا نگران کرونا هستند؟ واقعیت را می‌توان در جنوب آفریقا دنبال کرد. یکی از دانشجویان در ژوهانسبورگ اعتقاد دارد دوستانش فکر می‌کنند کرونا فقط گریبان سفیدپوستان را می‌گیرد یا اینکه شیوع آن دروغی بیش نیست. این دانشجو عقیده دارد: وقتی زندگی مبارزه‌ای بیش نیست، دیگر نباید نگران تهدیدی باشید که توانایی دیدنش را هم ندارید! و در ادامه سؤال می‌کند: اما از مردم ما چه انتظاری دارید؟ قرنطینه‌شدن به تنهایی هم نمی‌تواند کاری از پیش ببرد چراکه بیشتر سکنه شهر ما فقیر و در خانواده‌های پرجمعیت زندگی می‌کنند و فقط ۵۵ درصد آنها به آب لوله‌کشی دسترسی دارند. او اما ادامه می‌دهد فکر می‌کنم روزهای خوبی را پیش‌رو خواهیم داشت. رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی بیست‌وسوم مارس، در این کشور تعطیلی سراسری اعلام کرد. تعداد مبتلایان به کرونا در این کشور بالاترین میزان در کل این قاره است و میانگین رشد کرونا نیز مانند ایتالیا بالاست. تاکنون بیشتر ۵۴ کشور آفریقایی به کرونا گرفتار شده‌اند. البته برخی عقیده دارند شاید گرمای هوا مانع رشد این ویروس شود، هرچند شواهدی وجود ندارد. طبق پیش‌بینی دانشگاه هاروارد، نمی‌توان آینده خوبی را برای این قاره رقم زد. فقدان و کمبود امکانات درمانی از یک‌سو و زندگی اجتماعی بسیار متراکم و تودرتوی مردم به‌ویژه در نقاط پرجمعیت کار را دشوارتر می‌کند. اما نکته امیدوارکننده‌ای هم برای کاهش قربانیان در قاره سیاه وجود دارد؛ در حالی که بیشتر قربانیان کرونا را سالمندان تشکیل می‌دهند، جمعیت سنی در آفریقا جوان‌محور است. از یک میلیارد و سه میلیون نفر جمعیت آفریقا، ۴۷ میلیون بالای ۶۵ سال و شش میلیون بیش از ۸۰ سال دارند. همچنین قاره آفریقا فرصت بیشتری را نیز برای آمادگی مقابله با کرونا داشته است. بیشتر دولت‌های آفریقایی مرزهای خود را بسته و پروازهای خارجی را به حالت تعلیق درآورده‌اند. اجتماعات ممنوع شده و بیشتر کودکان به علت شیوع کرونا به مدرسه نمی‌روند.

این اقدامات زودتر از سایر مناطق جهان انجام شده و برای نمونه، اوگاندا، مدارس خود را حتی پیش از ورود این ویروس تعطیل کرده و اجرای قرنطینه در آفریقا زودتر از بریتانیا اعلام شده بود. از سوی دیگر، امروز شاهد کیت‌های تست کرونا و توزیع ماسک‌های زیادی در کشورهای آفریقایی هستیم. درس‌هایی که آفریقا در سال‌های گذشته از بیماری‌های مختلف و به‌ویژه ابولا گرفته، آمادگی مناسبی را برای مقابله با کرونا به این سرزمین داده است. مردم آفریقا با توجه به تجربه بیماری‌ها، اکنون رفتار مناسب‌تری را نسبت به اروپا در برابر ویروس کرونا نشان می‌دهند. اما آفریقا همچنان دچار مشکلات ساختاری بهداشتی و درمانی است. برای هر پنج هزار نفر فقط یک پزشک وجود دارد و در این میان بسیاری نگران ابتلای ۲۵ میلیون بیمار ایدزی به کرونا هستند.

عدم آگاهی، چالش اصلی

بعضی از مردم کنگو ویروس کرونا را بیماری سفیدپوستان می‌دانند. برخی از مردم اتیوپی هم تصور می‌کنند کشورشان از نفوذ این ویروس به‌کلی در امان است. یک‌چهارم شهروندان نیجریه‌ای باورشان بر این است که چون فرزندان خدایند، مصونیت کامل دارند. دولت سنگال نتوانست از سفر زیارتی برخی شهروندان این کشور به شهر مذهبی «طوبی» جلوگیری کند. در تانزانیا نیز رئیس‌جمهوری این کشور ضمن مخالفت با بستن کلیساها، این اماکن را شفادهنده می‌داند. به اعتقاد او، کرونا شیطانی است که نمی‌تواند در وجود حضرت مسیح زنده بماند.

همچنین تصمیم دولت‌ها در ممنوعیت تجمعات مردمی و قرنطینه‌بودن شهرها هم ضمانت اجرائی قطعی نخواهد داشت. بیش از نیمی از ساکنان شهری در مناطق پرجمعیت سکنی دارند. در منطقه الکساندرا واقع در ژوهانسبورگ، بیش از ۹ هزار خانوار در یک کیلومتر مساحت زندگی می‌کنند. در کامپالا، پایتخت اوگاندا، ۷۱ درصد از خانواده‌ها شب‌ها تنها در یک اتاق می‌خوابند و حتی شست‌وشوی همگانی با صابون مقدور نیست. در منطقه پرجمعیت ماکوکو در لاگوس، پایتخت نیجریه، فقط ۲۰ درصد مردم به آب لوله‌کشی دسترسی دارند و شرایط در مناطق زاغه‌نشین بسیار وخیم‌تر گزارش شده است.

روزهای دشوار اقتصادی

اقتصاد و منابع مالی کشورهای آفریقایی در حال تجربه دوران به‌شدت پرتلاطمی است. در قاره‌ای که بیش از ۴۰۰ میلیون نفر از مردم آن با درآمد روزانه کمتر از دو دلار زندگی می‌کنند، زندگی در شرایط قرنطینه بسیار دشوار است. در این میان، منابع درآمدی دولت‌ها بسیار محدود شده است. از سوی دیگر، پیش‌بینی می‌شود در نتیجه شیوع ویروس کرونا در قاره آفریقا، این قاره با سه بحران امنیت ملی، اقتصاد و بهداشت روبه‌رو شود. البته اغلب دولت‌های آفریقایی تلاش کرده‌اند با اتخاذ تمهیداتی مانند لغو مالیات‌ها و عوارض، سنگینی بحران ناشی از کرونا را برای کشورشان کاهش دهند. همچنین ویروس کرونا بسیاری از رویدادهای سیاسی مانند انتخابات در آفریقا را متوقف کرده است. با این همه، سران کشورهای آفریقایی تلاش می‌کنند در برابر بحران کرونا از همه امکانات خود برای ارتقای سلامت شهروندان‌شان استفاده کنند، البته اگر مشکلات فزاینده این امکان را دهد.

منبع: اکونومیست